

Uppföljning av arbetet enligt Handlingsplan för arbete med tillgänglighet i Melleruds kommun 2022

Köpmantorget i Mellerud – tillgänglighetsanpassad scen, toalett, fontän och sittmiljö

Inledning

Melleruds kommun har en tillgänglighetspolicy och en Handlingsplan för arbete med tillgänglighet i Melleruds kommun 2021–2023. Policyn uttrycker kommunens viljeinriktning för arbetet med tillgänglighet medan handlingsplanen ska omsätta policyn i praktiska aktiviteter. Båda dokumenten är framtagna av en arbetsgrupp med representanter från Kommunala funktionshinderrådet, alla förvaltningar, det kommunala bolaget Melleruds bostäder och sakkunniga.

Handlingsplanen

I handlingsplanen presenteras två övergripande fokusområden för kommunens arbete med tillgänglighet åren 2021–2023. Fokusområdena är kunskap och information. Handlingsplanen utgår från de två fokusområdena och anger övergripande aktiviteter som ska genomföras.

Uppföljning

Arbetet med tillgänglighet ska följas upp en gång per år. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen som bygger på rapporter från det arbete som skett i kommunens nämnder. Efter rapporttillfället tas resultatet upp vid Kommunala funktionshinderrådet.

Tillvägagångssätt

Uppföljningen består av två delar: dels en redovisning utifrån handlingsplanens aktiviteter inom fokusområdena kunskap och information. Dels en redovisning av verksamheternas övriga tillgänglighetsarbete som sorterats in i kategorierna verksamhet, information och lokaler.

För att underlätta uppföljningen skickades en mall ut till alla förvaltningar av samordnaren för arbetet enligt handlingsplanen.

Alla verksamheternas redovisningar sattes sedan samman. Resultatet presenterades först för arbetsgruppen som var med och tog fram handlingsplanen och gruppen fick även reflektera kring resultatet av arbetet.

I maj 2023 besöktes kommunala funktionshinderrådet där en presentation av uppföljningen av arbetet 2021 lämnades. I juni 2023 anmälde rapporten till kommunstyrelsen.

Kunskap

Aktivitet 1: Utbildning om funktionsnedsättningar, bemötande, enkelt avhjälpna hinder och tillgänglighet för personal som inte tidigare genomgått utbildning inom området i alla förvaltningar och bolag

På grund av sjukskrivning färdigställdes utbildningen i oktober 2022. Detta medförde att verksamheterna fick mycket kort tid på sig att genomföra utbildningen under året. Några utbildningar kommer därför att genomföras under 2023 i stället, vilket får följas upp i samband med uppföljningen 2023.

Utbildningen har publicerats på den nya intranätssidan om tillgänglighet för till exempel nya medarbetare. Syftet med utbildningen är att öka tillgänglighetsperspektivet i ordinarie arbete.

Under 2022 har fyra av fem enheter inom kommunstyrelseförvaltningen genomgått utbildningen vid en arbetsplatsträff eller motsvarande. Motsvarande siffra är åtta av nio inom samhällsbyggnadsförvaltningen och 9 av 17 enheter inom socialförvaltningen. Inom socialförvaltningen finns även personalgrupper som redan har motsvarande utbildning. Hur många enheter som genomfört utbildningen inom kultur- och utbildningsförvaltningen har inte gått att utläsa. Av redovisningen framgår särskilt att Kulturskolans och kommunbibliotekets personal har genomgått regionens utbildning om funktionsnedsättningar, bemötande, enkelt avhjälpna hinder och tillgänglighet.

Aktivitet 2: Utbildning om klarspråk och krav på tillgänglighet för kommunens webbredaktörer

Under 2022 har en utbildning för webbredaktörer i lagen om tillgänglighet till digital offentlig service genomförts och vad denna betyder för oss i praktiken. En utbildning i klarspråk var planerad och fick ställas in på grund av sjukdom. Utbildningen genomfördes istället i februari 2023. Syftet med utbildningen är att öka kunskaperna om krav om samt ökad tillgänglighet på webben.

Aktivitet 3: Information till näringslivet via näringslivsrådet om tillgänglighetsdatabasen

Representanter från Tillgänglighetsdatabasen deltog på näringslivsrådet den 15 december 2022. Där berättade de om vad de gör, varför man bör använda sig av den och hur man gör för att använda den. Deras presentation finns sparad och har skickats till de som önskat läsa den. Syftet med presentationen var att sprida kunskap om vikten av tillgänglighetsinventering och information för besökare och användare, internt och externt.

Aktivitet 4: Utbildning för dokumentförvaltare i förvaltningar och bolag om hur de skapar tillgängliga dokument.

En specifik utbildning om tillgänglighet har inte utförts för dokumentförvaltare under 2022, däremot ingår fler dokumentförvaltare i webbredaktörsnätverket och har därigenom medverkat vid utbildningen om klarspråk och tillgänglighet.

Dokumentförvaltarna hänvisas till de kontroller som man kan utföra i Microsoft Office-verktyg. En informationssida med hänvisning till Microsoft Office-verktyg för att kontrollera tillgängligheten för ett dokument planeras att tas fram för intranätet under första kvartalet 2023.

För en mer djupgående utbildning om tillgänglighet behövs extern expertis inom området tas in. En förhoppning är att frågan kan uppmärksammas i anslutning till upphandling av nytt ärendehanteringssystem och diarieföringssystem.

Information

Aktivitet 5: Tillgängliggöra protokoll på från kommunens organ på hemsidan

I skrivande stund håller nytt ärendehanterings- och diariesystem på att upphandlas. Ett nytt system bedöms påverka sättet hur vi arbetar med protokoll. Eftersom detta kan komma att förändras kommande år har det varit viktigt att medvetandegöra upphandlande verksamhet om tillgänglighetsaspekten.

Redovisning av övrigt tillgänglighetsarbete

Nedan redovisas arbete med tillgänglighet inom kommunens alla förvaltningar under 2022, utöver aktiviteterna i handlingsplanen. Redovisningen görs i punktform och sorteras in i kategorierna verksamhet, information och lokaler.

Verksamhet – till exempel inom verksamhetsplanering, internutbildning, policydokument, inköp och upphandlingar samt som arbetsgivare.

- Tillgänglighetssamordnaren medverkade i arbetet med att se över upphandlingspolicyn som används av Dalslandskommunerna. Aktiviteten ligger 2023 i handlingsplanen och eftersom revideringen av policyn skedde nu valde vi att haka på redan nu.
- Kommunstyrelseförvaltningen ombads presentera kommunens arbete med att ta fram policy och plan för arbetet med tillgänglighet i februari vid en regional konferens om funktionshinderspolitik arrangerad av Länsstyrelsen i Värmland.
- Kommunstyrelseförvaltningen ombads presentera framtagandet av handlingsplanen och tillgänglighetspolicyn med rubriken "En ny styrning av det kommunala tillgänglighetsarbetet" på det digitala seminariet Funktionshinderspolitik och lokala förutsättningar den 4 oktober arrangerat av tre länsstyrelser, däribland Länsstyrelsen i Uppsala
- Tillgänglighetssamordnaren och projektledaren för framtagandet av policyn och handlingsplanen intervjuades under hösten som ett gott exempel till Myndigheten för delaktighets webbsida där olika aktörers arbete med tillgänglighet ska presenteras under 2023.
- En samlingssida om tillgänglighet har tagits fram på kommunens intranät. Här finns information om styrande dokument samt stöd, råd och utbildningsmaterial för kommunens verksamheter.
- Inom det kommunala bostadsbolaget är all personal informerad om att vi alltid ska inför varje ombyggnad och eventuell nybyggnad ha med oss tillgänglighetsperspektivet. Att varje lokal som vi hyr ut ska vara tillgänglig för alla om det är ekonomiskt försvarbart.
- Byggnadsnämnden är en myndighetsnämnd som har till uppgift att behandla inkomna ansökningar gällande bygglov, strandskyddsdispenser, tillsyn och planarbeten. Alla ärenden granskas mot Plan- och bygglagen, Plan- och byggförordningen och Boverkets byggregler med alla de tillgänglighetskrav som finns.
- Fortsatt arbete med förläggning av stenläggning och sinusplattor vid Torget, Södra Kungsgatan samt Nygatan.
- Ett arbete har gjorts för att ta fram generella regler för utformning av gatupratare.
- Vid utformning av nybyggnationer i kommunens regi tar vi hänsyn till funktionshinderperspektivet.
- Under året har regelbundna möten anordnats med ritningsgranskarrådet och tillgänglighetsgruppen.
- Vi arbetar aktivt med kommunikation för att våra brukare ska få tillgång till viktig samhällsinformation i befintliga forum. Samt att få tillgång till kulturliv, föreningsliv och de aktiviteter som erbjuds i kommunen.
- Under året har vi sett över hanteringen av synpunkter och klagomålshanteringen och vidtagit förbättringsåtgärder, flera åtgärder är planerade inom socialförvaltningen.

- MHFA utbildning har genomförts (Utbildning om psykisk funktionsnedsättning och psykisk livräddning).
- Internutbildning kring makt och inflytande, lagen om stöd och service intentioner och brukarinflytande har genomförts inom hela stöd och service och delar av äldreomsorgen.
- I samband med de allmänna valen medverkade representant från ritningsgranskarrådet och tittade på tillgänglighetsperspektivet vid genomgång av röstningslokalerna.

Information – till exempel inom skriftlig information, webbplats och e-tjänster, film och tv, telefonsamtal, korrespondens och meddelanden, möten och konferenser samt sociala media.

- Dokumenten Budget och Årsredovisning får en genomgång om tillgänglighet innan de publiceras på hemsidan.
- I september 2022 kom textningsverktyget i bruk och används bland annat för att texta kommunfullmäktiges möten.
- Byggnadsnämndens arbete med tillgänglighet sker i den dagliga handläggningen av ärenden.
- På Kulturbruket på Dal har skyltar med punktskrift satts upp utanför kontoret. Viss information finns tillgänglig på flera språk så som grundläggande information om de vanligaste frågorna till verksamheten.
- På Melleruds bibliotek har pedagogiska insatser gjorts kring digital tillgänglighet. Viss uppgradering av LL (Lättläst) och storstilsböcker har skett. Det finns även böcker på lättläst svenska och Legimus för Daisytalböcker för synskadade och låntagare som av andra anledningar har svårt att läsa tryckta böcker. Hemlån av Daisyspelare är också möjligt för dessa grupper. Boken-kommer-verksamhet tillhandahålls för låntagare som inte själva kan ta sig till biblioteket.
- Anvisningar för tillgänglighetsanpassad gatupratere är klara liksom en checklista för utformning av uteserveringar.
- Inom stöd och service har brukargruppen fått lämna sina synpunkter om Melleruds kommuns hemsida. Detta har även varit upp i kommunala funktionshinderrådet och kommunala pensionärsrådet under året.
- Aktiveringspedagog har anställts och inventerat behov av kunskap om olika digitala hjälpmedel och lösningar för kommunens äldre invånare samt planerat för insatser för att stödja denna målgrupp.

Lokaler – till exempel när det gäller byggnad, entré, inredning och utrustning, skötsel och rutiner, offentliga rummet, samlingslokaler, uteplats, belysning och förflyttning.

- Nytt tillgänglighetsanpassat omklädningsrum finns i Rådahallen. Omklädningsrummet har bland annat utrustats med taklift.
- Deltagande har skett i kommunala funktionshinderrådets tillgänglighetspromenad i juni 2022. Därefter har åtgärder vidtagits för att öka tillgängligheten efter promenaden.
- Mellbo, Melleruds kommunala bostadsbolag, bygger nytt kontor i gamla bokhandeln där vi kommer att ha bra tillgänglighet och vi bygger en helt ny handikapptolett. Socialtjänsten kommer att hyra nuvarande lokaler och där byggs en handikapptolett också.
- På Melleruds bibliotek har den fysiska miljön förbättrats med ökat utrymme mellan bokhyllor, övrig möblering och genom breddning av vissa dörrar. Belysningen har förbättrats, hörslingan i konstrummet har förbättrats samt finns höj- och sänkbar katalogdator på barnavdelningen.
- Av- och påstigningsplats har anordnats och skyltats vid Dalslands Center (båtskjulet). Linjer har målats längs gångstråk från stora parkeringen ner till Dalslands center.
- Nytt tillgänglighetsanpassat förråd och ramp Fagerlidsskolan samt ny asfalterad cykelbana.
- Tillgänglighetsanpassad gång till grillstugan vid Sunnanå Hamn finns nu.
- En personlyft har monterats i Sunnanå Hamn med tillgänglighetsanpassad gångväg till personlyften.
- Kontrastmarkerade avåkningskydd är monterade på bryggorna i Sunnanå Hamn.
- Dörrautomatik på restaurangen Sunnanå Hamn är monterad.

- Taktila stråk i trottoar till bibliotek och bank har anlagts.
- På Köpmantorget finns en ny torgbyggnad med tillgänglighetsanpassad scen, handikapptoalett och tillgänglighetsanpassad fontän.
- På boenderåd inom stöd och service har olika synpunkter på tillgänglighet i närmiljön framkommit och då har representanter från exempelvis samhällsbyggnadsförvaltningen bjudits in för att svara på frågor.
- Hörslingan på Ängenäs har genomgått undersökning för att säkerställa att denna fungerar fullt ut efter att synpunkter inkommit från kommunala funktionshinderrådet.
- Tillgänglighet för våra lokaler följs upp via kommunala funktionshinderrådet och kommunala pensionärsrådet.
- En arbetsgrupp för upprustning av Skållerudshemmet pågår och här beaktas självklart tillgänglighetsperspektivet.

Reflektioner från arbetsgruppen över arbetet 2022

I mars 2023 träffades arbetsgruppen för arbetet enligt handlingsplanen för tillgänglighet. Vid träffen presenterades förs ovannämnda redovisning från kommunens olika verksamheter. Därefter fick arbetsgruppen reflektera kring resultatet och det gångna årets arbete.

- Nu är textningsverktyget i gång för att kunna texta filmer som läggs ut i kommunens kanaler.
- Det är bra att tillgänglighetsperspektivet finns med i det dagliga arbetet.
- Vi har gjort huvuddelen av aktiviteterna i handlingsplanen men är inte helt i mål med 2022.
- Riktlinjerna för uteserveringar borde överlämnas till Polisen när tillståndsansökningar kommer på remiss.
- En ny enhet om utbildning och pedagogik inom socialförvaltningen leder till ökad tillgänglighet för alla. Här vässas bland annat kunskaperna genom utbildning för brukare om rättigheter och lagar.
- Tillgänglighet upplevs mer som en naturlig del idag.
- Ibland glömmer man att summera arbetet. När vi nu gör det ser vi att flera olika saker görs.
- Det upplevs som roligt att ritningsgranskarrådet får vara med och prata med samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Kul att höra hur mycket som har hänt, det är otroligt mycket.
- Det upplevs också som positivt att få ta del av vad andra verksamheter gör inom området, som inspiration.
- Det är viktigt att alla verksamheter redovisar information om arbetet med aktiviteterna.
- Tillgänglighet kommer naturligt i kontakt med entreprenörer.
- Ju bättre vi blir desto mer måste vi kämpa vidare.
- Det är positivt med stort engagemang. Det är trevligt att summera arbetet och se allt som blivit gjort. Det vi kan vara stolta över.

Tack för det gångna årets arbete inom tillgänglighetsområdet!